ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/10/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2024 он	**Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг** Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn **Аудитын менежер: Ч.Болд** Утас: 261885 Цахим хаяг:Boldch@audit.gov.mn **Ахлах аудитор: И.Эрдэнэцэцэг** Утас: 261628 Цахим хаяг: erdenetsetsegi@audit.gov.mn **Аудитор: А.Баясгалан** Утас: 261628 Цахим хаяг: baysgalana@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.23 № 07/281

танай ____________-ны № ____________-т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ С.ЦОГТГЭРЭЛ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн дараах залруулагдаагүй алдаа, зөрчил тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй байгаа нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон холбогдох журамтай нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын оршин байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих хяналт хангалтгүй, бүрэн хэрэгжүүлээгүй, гүйцэтгэлийг тайлагнадаггүй, байгууллагын дотоод хяналт сул, төсвийн хөрөнгийг үрэлгэн, үр ашиггүй зарцуулж, төсвийн зарчмыг баримталж ажиллаагүй;
- Хөрөнгийн тооллогыг бүрэн хийгээгүй, төсөл арга хэмжээний хүрээнд бий болсон хөрөнгийн эзэмшил, ашиглалтыг шийдвэрлээгүйгээс үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэсэн, анхан шатны баримтын бүрдэл хангаж ажиллаагүй;
- Дуусаагүй үйлдвэрлэл, урьдчилж гарсан дансанд олон жил болсон эзэн холбогдогч нь тодорхойгүй төсөл арга хэмжээний үлдэгдэлтэй.

Z:\Yawsan_Bichig\2024\0223 SNAG-24.Docx

0001050528

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монголд зочлох жилийн хүрээнд нэн тэргүүнд эрх зүйн орчны шинэчлэл хийж, Аялал жуулчлалын тухай хуулийг шинэчлэн боловсруулж, УИХ-аар 2023 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдөр хэлэлцүүлэн батлуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрөөс аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх бодлогын хүрээнд аялал жуулчлалын бодлого, хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар стандартыг сайжруулах, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх, жуулчдын тоог нэг сая хүргэх зорилт тавин аялал жуулчлалын хөтөлбөрт 4.9 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 25 зорилтын хүрээнд 168 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, хэрэгжилтийг 76.5 хувийн гүйцэтгэлтэй дүгнүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон *(/төгрөгөөр/)*

Данс	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**41,157,042,107.42**	**51,995,799,804.72**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	**2,645,349,326.20**	**2,683,149,326.20**
31200	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	**2,645,349,326.20**	**2,683,149,326.20**
31210	**Төгрөг**	**2,645,349,326.20**	**2,683,149,326.20**
31211	Төрийн сангийн харилцах	2,645,348,326.20	2,683,148,326.20
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	1,000.00	1,000.00
33	**АВЛАГА**	**393,491,250.07**	**409,513,274.74**
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,934,381.70	19,805,934.30
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	88,868,800.00	83,804,874.00
33500	**Бусад авлага**	**299,688,068.37**	**305,902,466.44**
33510	Байгууллагаас авах авлага	299,688,068.37	305,902,466.44
34	**УРЬДЧИЛГАА**	**14,472,470,703.66**	**24,966,835,682.49**
34600	Урьдчилж гарсан зардал	14,472,470,703.66	24,966,835,682.49
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**11,814,487,484.49**	**10,880,732,934.37**
35100	**Түүхий эд материал**	**10,930,950.00**	**9,238,950.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	10,930,950.00	9,238,950.00
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	10,342,574,452.47	9,436,860,990.09
35400	**Хангамжийн материал**	**1,460,982,082.02**	**1,434,632,994.28**
35410	Бичиг хэргийн материал	18,712,664.00	48,275,900.00
35420	Аж ахуйн материал	102,877,803.50	69,296,213.46
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	513,000.00	0.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	27,572,525.18	10,962,251.48
35450	Барилгын засварын материал	0.00	385,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	1,311,306,089.34	1,305,713,629.34
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	**0.00**	**10,252,375.00**
36600	Бусад нөөц	0.00	10,252,375.00
360	**БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ**	**11,831,243,343.00**	**13,045,316,211.92**
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	11,831,243,343.00	13,045,316,211.92
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**5,535,577,832.68**	**5,366,279,596.28**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**5,535,577,832.68**	**5,366,279,596.28**
39200	**Биет хөрөнгө**	**4,600,655,313.52**	**4,430,567,991.16**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	816,688,253.50	816,688,253.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,417,206.32	-40,834,412.64
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	457,645,347.26	591,261,983.50
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-374,196,261.84	-542,271,403.51
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	4,305,628,561.89	4,406,037,711.49
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,117,253,467.83	-2,511,569,813.17
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	404,469,508.50	407,852,155.52
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-336,842,908.36	-246,760,206.29
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,174,000,000.00	1,174,000,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	546,304,107.50	639,252,152.50
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-255,370,620.78	-263,088,429.74
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**934,922,519.16**	**935,711,605.12**
39301	Програм хангамж	10,248,250.00	12,741,450.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,248,250.00	-10,456,016.66

39303	Бусад биет бус хөрөнгө	938,429,049.00	938,429,049.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,506,529.84	-5,002,877.22
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**46,692,619,940.10**	**57,362,079,401.00**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**2,734,217,126.20**	**2,808,300,369.70**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**2,734,217,126.20**	**2,808,300,369.70**
41300	**Өглөг**	**2,734,217,126.20**	**2,808,300,369.70**
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.00	505,219.87
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	88,868,800.00	12,792,800.00
41360	**Бусад өглөг**	**2,645,348,326.20**	**2,795,002,349.83**
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,645,348,326.20	2,795,002,349.83
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**43,958,402,813.90**	**54,553,779,031.30**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**43,958,402,813.90**	**54,553,779,031.30**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	3,881,171,779.25	3,881,171,779.25
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	3,881,171,779.25	3,881,171,779.25
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**40,039,998,881.18**	**50,646,672,384.44**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	53,905,594,063.21	39,669,834,975.86
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-13,865,595,182.03	10,976,837,408.58
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	37,232,153.47	25,934,867.61
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**46,692,619,940.10**	**57,362,079,401.00**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон *\/төгрөгөөр/*

Данс	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**42,224,953,794.88**	**30,255,489,808.30**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**128,223,659.88**	**495,714,520.34**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**128,223,659.88**	**495,714,520.34**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**128,223,659.88**	**443,557,220.34**
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	175,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	425,122,288.18
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	128,223,659.88	18,259,932.16
120009	Бусад орлого	0.00	42,642,800.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.00	9,514,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**42,096,730,135.00**	**29,759,775,287.96**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**37,352,056,111.00**	**27,359,896,864.85**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	37,352,056,111.00	27,359,896,864.85
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**4,744,674,024.00**	**2,399,878,423.11**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	88,868,800.00	115,884,224.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,135,757,384.00	2,126,487,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан	0.00	11,555,560.00

	хөрөнгө		
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	520,047,840.00	145,951,639.11
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**56,064,312,183.08**	**19,259,782,841.88**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**56,064,312,183.08**	**19,259,782,841.88**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**51,802,757,020.60**	**17,616,953,336.84**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**2,508,427,344.04**	**3,840,356,771.27**
210101	Үндсэн цалин	1,865,321,715.68	2,419,375,925.77
210102	Нэмэгдэл	355,414,554.62	633,945,830.04
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	207,825,755.00	419,996,000.00
210104	Урамшуулал	79,865,318.74	359,498,291.20
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	7,540,724.26
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**312,402,051.23**	**476,681,843.54**
210201	Тэтгэврийн даатгал	205,584,695.68	330,015,874.82
210202	Тэтгэмжийн даатгал	27,171,856.27	37,483,296.11
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	21,346,800.67	29,731,436.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,324,179.73	7,205,179.05
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	52,974,518.88	72,246,056.86
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**50,085,100.00**	**65,844,329.30**
210301	Гэрэл, цахилгаан	25,759,900.00	24,507,384.77
210302	Түлш, халаалт	16,527,400.00	13,065,134.53
210303	Цэвэр, бохир ус	7,797,800.00	0.00
210304	Байрны түрээс	0.00	28,271,810.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**396,617,244.23**	**203,190,477.39**
210401	Бичиг хэрэг	72,244,527.60	57,605,284.00
210402	Тээвэр, шатахуун	57,824,916.51	54,619,495.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	65,145,485.20	75,491,218.65
210404	Ном, хэвлэл	0.00	28,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	23,907,050.00	10,746,479.74
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	0.00	4,700,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	177,495,264.92	0.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**21,916,700.00**	**111,687,357.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,923,000.00	10,806,850.00
210602	Тавилга	0.00	42,642,800.00
210604	Урсгал засвар	13,993,700.00	58,237,707.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**8,671,900.00**	**174,189,541.00**
210701	Гадаад албан томилолт	0.00	35,236,300.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,671,900.00	138,953,241.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**46,454,934,084.33**	**10,588,054,314.14**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46,373,390,882.33	10,320,710,197.14
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	0.00	55,946,000.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,881,200.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	647,992.00	156,677,486.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	471,000.00	24,691,268.00
210807	Газрын төлбөр	48,936,960.00	29,925,363.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	60,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	27,496,050.00	0.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**2,049,702,596.77**	**2,156,948,703.20**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,506,076,443.00	1,642,660,028.48
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,800,000.00	3,068,800.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	540,826,153.77	511,219,874.72
212	**ТАТААС**	**2,694,268,884.00**	**0.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	**2,694,268,884.00**	**0.00**
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	2,694,268,884.00	0.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**1,567,286,278.48**	**1,642,829,505.04**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**292,658,456.53**	**105,808,000.44**
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	292,658,456.53	105,808,000.44
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**186,307,800.00**	**349,950,116.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,700,000.00	154,249,616.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	83,836,800.00	163,601,325.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	94,771,000.00	32,099,175.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**1,088,320,021.95**	**1,187,071,388.60**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	753,553,754.95	1,041,119,749.49
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	334,766,267.00	145,951,639.11
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	**-13,839,358,388.20**	**10,995,706,966.42**
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**26,236,793.83**	**18,869,557.84**
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0.00	9,607,432.84
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	26,236,793.83	0.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.00	9,262,125.00
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	**-13,865,595,182.03**	**10,976,837,408.58**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */төгрөгөөр/*

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**44,043,579,565.00**	**30,273,766,376.14**

12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,882,327,990.00**	**425,122,288.18**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**1,882,327,990.00**	**425,122,288.18**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**0.00**	**425,122,288.18**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	425,122,288.18
120009	Бусад орлого	1,882,327,990.00	0.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**42,161,251,575.00**	**29,848,644,087.96**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**37,352,056,111.00**	**27,359,896,864.85**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	37,352,056,111.00	27,359,896,864.85
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**4,809,195,464.00**	**2,488,747,223.11**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	88,868,800.00	115,884,224.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,200,278,824.00	2,126,487,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	100,424,360.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	520,047,840.00	145,951,639.11
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**42,329,648,779.80**	**29,945,340,037.14**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**42,329,648,779.80**	**29,945,340,037.14**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**37,979,224,817.32**	**28,353,320,462.10**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**2,508,427,344.04**	**3,916,713,854.81**
210101	Үндсэн цалин	1,693,660,392.73	2,431,028,985.79
210102	Нэмэгдэл	414,173,992.00	740,034,516.45
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	255,630,741.47	433,250,954.62
210104	Урамшуулал	144,962,217.84	312,399,397.95
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**312,402,051.27**	**498,639,188.93**
210201	Тэтгэврийн даатгал	205,019,552.05	344,318,327.10
210202	Тэтгэмжийн даатгал	27,130,486.88	40,536,043.51
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	21,610,049.71	32,235,855.06
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,331,087.44	8,129,778.05
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	53,310,875.19	73,419,185.21
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**50,085,100.00**	**52,512,939.30**
210301	Гэрэл, цахилгаан	25,759,900.00	24,507,384.77
210302	Түлш, халаалт	16,527,400.00	13,065,134.53
210303	Цэвэр, бохир ус	7,797,800.00	0.00
210304	Байрны түрээс	0.00	14,940,420.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**165,551,865.20**	**173,711,328.65**
210401	Бичиг хэрэг	55,131,150.00	32,257,070.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,515,300.00	70,024,000.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	73,538,115.20	68,809,118.65
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,367,300.00	2,621,140.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**21,916,700.00**	**76,700,186.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,923,000.00	16,505,579.00
210604	Урсгал засвар	13,993,700.00	60,194,607.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**8,671,900.00**	**117,073,144.00**
210702	Дотоод албан томилолт	8,671,900.00	117,073,144.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**33,402,868,666.81**	**19,368,196,872.22**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	33,103,844,339.01	19,126,824,955.22
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,881,200.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	647,992.00	156,369,486.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,996,600.00	55,033,068.00
210807	Газрын төлбөр	48,936,960.00	29,925,363.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	242,451,575.80	0.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**1,509,301,190.00**	**4,149,772,948.19**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,506,077,190.00	4,146,151,868.19
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,224,000.00	3,621,080.00
212	**ТАТААС**	**2,694,268,884.00**	**0.00**
2122	**Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас**	**2,694,268,884.00**	**0.00**
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	2,694,268,884.00	0.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**1,656,155,078.48**	**1,592,019,575.04**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**292,658,456.53**	**105,808,000.44**
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	292,658,456.53	105,808,000.44
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**186,307,800.00**	**215,335,312.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	7,700,000.00	20,084,812.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	83,836,800.00	89,371,800.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	94,771,000.00	105,878,700.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**1,177,188,821.95**	**1,270,876,262.60**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	753,553,754.95	1,041,119,749.49
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	423,635,067.00	229,756,513.11
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**1,713,930,785.20**	**328,426,339.00**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**74,054,371.00**	**290,626,339.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**74,054,371.00**	**290,626,339.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**74,054,371.00**	**290,626,339.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	74,054,371.00	290,626,339.00
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**-74,054,371.00**	**-290,626,339.00**

VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	**1,639,876,414.20**	**37,800,000.00**
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,005,472,912.00	2,645,349,326.20
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	2,645,349,326.20	2,683,149,326.20

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */төгрөгөөр/*

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**3,881,171,779.25**	**37,232,153.47**	**53,905,594,063.21**	**57,823,997,995.93**
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**3,881,171,779.25**	**37,232,153.47**	**53,905,594,063.21**	**57,823,997,995.93**
Тайлант үеийн үр дүн	**0.00**	**0.00**	**-13,865,595,182.03**	**-13,865,595,182.03**
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**3,881,171,779.25**	**37,232,153.47**	**40,039,998,881.18**	**43,958,402,813.90**
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-370,163,905.32	-370,163,905.32
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**3,881,171,779.25**	**37,232,153.47**	**39,669,834,975.86**	**43,588,238,908.58**
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-11,297,285.86	0.00	-11,297,285.86
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	10,976,837,408.58	10,976,837,408.58
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**3,881,171,779.25**	**25,934,867.61**	**50,646,672,384.44**	**54,553,779,031.30**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */төгрөгөөр/*

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**38,401,487,800.00**	**26,706,099,403.54**	**-11,695,388,396.46**	**69.5**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	**38,401,487,800.00**	**26,706,099,403.54**	**-11,695,388,396.46**	**69.5**
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	**37,964,743,100.00**	**26,384,956,091.10**	**-11,579,787,008.90**	**69.5**
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	**3,998,073,800.00**	**3,916,713,854.81**	**-81,359,945.19**	**98.0**
Үндсэн цалин	2,468,899,200.00	2,431,028,985.79	-37,870,214.21	98.5
Нэмэгдэл	741,260,100.00	740,034,516.45	-1,225,583.55	99.8
Унаа хоолны хөнгөлөлт	440,700,200.00	433,250,954.62	-7,449,245.38	98.3
Урамшуулал	347,214,300.00	312,399,397.95	-34,814,902.05	90.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	**528,459,400.00**	**498,639,188.93**	**-29,820,211.07**	**94.4**
Тэтгэврийн даатгал	359,112,200.00	344,318,327.10	-14,793,872.90	95.9
Тэтгэмжийн даатгал	42,836,800.00	40,536,043.51	-2,300,756.49	94.6
ҮОМШӨ-ний даатгал	34,269,200.00	32,235,855.06	-2,033,344.94	94.1
Ажилгүйдлийн даатгал	8,567,600.00	8,129,778.05	-437,821.95	94.9
Эрүүл мэндийн даатгал	83,673,600.00	73,419,185.21	-10,254,414.79	87.7

Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	**70,635,800.00**	**52,512,939.30**	**-18,122,860.70**	**74.3**
Гэрэл, цахилгаан	32,319,800.00	24,507,384.77	-7,812,415.23	75.8
Түлш, халаалт	13,742,300.00	13,065,134.53	-677,165.47	95.1
Цэвэр, бохир ус	6,077,000.00	0.00	-6,077,000.00	0.0
Байрны түрээс	18,496,700.00	14,940,420.00	-3,556,280.00	80.8
Хангамж, бараа материалын зардал	**221,053,200.00**	**173,711,328.65**	**-47,341,871.35**	**78.6**
Бичиг хэрэг	33,979,000.00	32,257,070.00	-1,721,930.00	94.9
Тээвэр, шатахуун	106,760,000.00	70,024,000.00	-36,736,000.00	65.6
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	77,224,200.00	68,809,118.65	-8,415,081.35	89.1
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,090,000.00	2,621,140.00	-468,860.00	84.8
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	**103,029,300.00**	**97,213,286.00**	**-5,816,014.00**	**94.4**
Багаж, техник, хэрэгсэл	42,311,800.00	37,018,679.00	-5,293,121.00	87.5
Урсгал засвар	60,717,500.00	60,194,607.00	-522,893.00	99.1
Томилолт, зочны зардал	**173,254,900.00**	**117,073,144.00**	**-56,181,756.00**	**67.6**
Дотоод албан томилолт	173,254,900.00	117,073,144.00	-56,181,756.00	67.6
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	**27,370,011,200.00**	**19,490,806,401.22**	**-7,879,204,798.78**	**71.2**
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	27,059,979,100.00	19,249,434,484.22	-7,810,544,615.78	71.1
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	617,800.00	0.00	-617,800.00	0.0
Даатгалын үйлчилгээ	6,662,500.00	0.00	-6,662,500.00	0.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	168,244,200.00	156,369,486.00	-11,874,714.00	92.9
Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	204,400.00	44,000.00	-160,400.00	21.5
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	78,299,900.00	55,033,068.00	-23,266,832.00	70.3
Газрын төлбөр	55,972,400.00	29,925,363.00	-26,047,037.00	53.5
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	30,900.00	0.00	-30,900.00	0.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	**5,500,225,500.00**	**2,038,285,948.19**	**-3,461,939,551.81**	**37.1**
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,494,909,500.00	2,034,664,868.19	-3,460,244,631.81	37.0
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,316,000.00	3,621,080.00	-1,694,920.00	68.1
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	**436,744,700.00**	**321,143,312.44**	**-115,601,387.56**	**73.5**
Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	**142,995,600.00**	**105,808,000.44**	**-37,187,599.56**	**74.0**
Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	142,995,600.00	105,808,000.44	**-37,187,599.56**	**74.0**
Бусад урсгал шилжүүлэг	**293,749,100.00**	**215,335,312.00**	**-78,413,788.00**	**73.3**
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	20,092,600.00	20,084,812.00	-7,788.00	100.0
Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	89,686,600.00	89,371,800.00	-314,800.00	99.6
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	183,969,900.00	105,878,700.00	-78,091,200.00	57.6
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	**38,401,487,800.00**	**26,706,099,403.54**	**-11,695,388,396.46**	**69.5**

УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	**38,401,487,800.00**	**26,318,777,115.36**	**-12,082,710,684.64**	**68.5**
Улсын төсвөөс санхүүжих	38,401,487,800.00	26,318,777,115.36	**-12,082,710,684.64**	**68.5**
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	**0.00**	**387,322,288.18**	**387,322,288.18**	**0.0**
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	387,322,288.18	**387,322,288.18**	**0.0**
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	**1**	**1**	**0**	**100.0**
Төсвийн байгууллага	1	1	**0**	**100.0**
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	**129**	**116**	**-13**	**89.9**
Удирдах ажилтан	19	11	**-8**	**57.9**
Гүйцэтгэх ажилтан	110	105	**-5**	**95.5**

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон *(/төгрөгөөр/)*

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**		**2,488,747,223.11**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		**2,488,747,223.11**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		**2,258,990,710.00**
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		
210101	Үндсэн цалин		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		147,503,710.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		147,503,710.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2,111,487,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2,111,487,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		229,756,513.11
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		
	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		229,756,513.11
213305	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		229,756,513.11
1	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**		**2,488,747,223.11**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**		**2,488,747,223.11**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		115,884,224.00
131103	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		2,126,487,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		100,424,360.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		145,951,639.11

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 1,253,092.9 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад залрууллаа.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бараа материал материалын дансанд үндсэн хөрөнгө бүртгэсэн	1	443,671.6			1	443,671.6	1	443,671.6				
"Аялал жуулчлалын бүсийн отоглох 6 цэгүүдэд нийтийн ариун цэврийн байгууламж байгуулах" ОББҮХ/2022-101-1дугаартай гэрээт ажлын өмнөх онд олгосон 224.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шууд зардалд бүртгэсэн.	1	224,120.5			1	224,120.5	1	224,120.5				
" Гэр хорооллын 1000 ширхэг нүхэн жорлонг шинэчлэх" ОББҮХ/2022/80 дугаартай гэрээт ажлын 2022 онд олгосон урьдчилгаа 30 хувийн санхүүжилт 585.3 сая төгрөгийг шууд зардалд бүртгэсэн байна.	1	585,300.7			1	585,300.7	1	585,300.7				
Дүн	**3**	1,253,092.9			**3**	1,253,092.9	**3**	1,253,092.9				

[1] Тайлагнасан санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт, тайлагнасан байвал зохих үзүүлэлтийн хоорондын зөрүү. Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Аудитаар нийт 4,769,281.6 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрсэнд зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 9 албан шаардлага, төлбөрийн 4 акт тогтоож, 3 зөвлөмж өглөө.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Энэ арга хэмжээний санхүүжилтэд 461.4 сая төгрөгийг баталж, худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулалгүй, "Таван толгой түлш" ХХК-тай шууд гэрээ байгуулан 461.4 сая төгрөгийг шилжүүлсэн бөгөөд 104.1 сая төгрөгийн анхан шатны нотлох баримтын бүрдэлгүй байна.	1	104,140.8			1	104,140.8				
"УБ хотын Сүхбаатар, Чингэлтэй, Баянзүрх дүүргийн сонгогдсон байрлалд 1000 ширхэг гэр хорооллын нүхэн жорлонг шинэчлэх" ажлыг "Улс туяарах ХХК"-тай ОББҮХ/2022/80 дугаартай гэрээг байгуулж, санхүүжилтэд 2022 онд 30 хувь, 2023 онд 40 хувь буюу 758.5 сая төгрөгийг гэрээний дагуу олгосон боловч гэрээний хэрэгжилт болон гүйцэтгэлд тавих хяналт хангалтгүй, гэрээнд заасан хугацаанд ажлыг бүрэн гүйцэтгээгүй байна.	1	758,544.2			1	758,544.2				
Дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд 2019-2021 оны орчны бохирдлыг бууруулах төсөл арга хэмжээний хүрээнд гүйцэтгэсэн аймгуудын ДЦС шүүлтүүр суурилуулах ажлын 3,092.0 сая төгрөг, аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах агуулах барих ажлын 2,241.4 сая төгрөг, лаг шатаах үйлдвэр барих 406.1 сая төгрөг, төвийн дулааны шугам сүлжээний ажлын 2,950.0 сая төгрөг, хийн халаагуур нийлүүлэх ажлын 747.4 сая төгрөг, нийт 9,436.9 сая төгрөгийн төсөл арга хэмжээг ажлыг дуусгаж шийдвэрлээгүй байна.	1	-			1	-				

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Тайлант оны эцэст урьдчилж гарсан зардал дансанд ОББҮХ-ны 22,032.5 сая төгрөг, яамны төсөл арга хэмжээний 2,082.0 сая төгрөг, нийт 24,214.5 сая төгрөгийн дуусаагүй ажлын урьдчилгаа санхүүжилтийн үлдэгдэл байна. Үүнээс Цэвэр агаар сангаас 2012 онд олгосон 9 байгууллагын 9,527.3 сая төгрөгийн санхүүжилтийн үр дүнг хянаж шийдвэрлээгүй, яамны насаммит арга хэмжээний анхан шатны баримтын бүрдэл хангаагүйгээс 446.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй, 2023 оны эцэст "Монголын аялал жуулчлалын мэргэжлийн холбоо"-нд 441.8 сая төгрөгийн шууд гэрээ байгуулан шилжүүлж бүртгэсэн байна.	1	-			1	-				
2015 онд ОББҮХ-ны орчны бохирдлыг бууруулах хөтөлбөрийн санхүүжилтээр 125.0 сая төгрөгийн газын нөөцийн сав 100 м3 /горгаз/ 2ш, 85.0 сая төгрөгийн газын нөөцийн сав 100 м3 /юнигаз/ 2ш, 2020 онд хийгээр цэнэглэх зөөврийн станц 32.2 сая төгрөгийн 4ш, 440.3 сая төгрөгийн 4ш хөрөнгийг тус тус бэлтгэж санхүүгийн тайланд тоног төхөөрөмжийн дансанд бүртгэсэн байна. Хөрөнгийн ашиглагч, эзэмшигчийн асуудлыг шийдвэрлээгүй, төслийн хэрэгжилтэд хяналт тавих чиг үүргийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.	1	2,310,000.0			1	2,310,000.0				
Үндсэн хөрөнгийн тооллогоор Mak book air I3 ноте бүүк бодитоор байхгүй.	1	4,399.0			1	4,399.0				
Ногоон зээлийн санхүүжилт хөтөлбөрөөс Төрийн банканд олгосон 300.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийн үлдэгдэл 20.4 сая төгрөгийг тооцоо нийлж, буцаан төвлөрүүлээгүй байна.	1	20,363.8	1	20,363.8						
Улс төрийн албан тушаалтны жагсаалтад байхгүй албан хаагчдад улс төрийн албан тушаалтны цалингийн сүлжээгээр цалин тооцож олгосон.	1	74,747.1			1	74,747.1				
ТНБД-ын 2023 оны А/341 тушаалаар заал, Засгийн газрын цом тэмцээний бооцоог төсвөөс төлсөн.	1	5,000.0	1	5,000.0						
Их британийн элчин сайдын яам-руу Diplomat сэтгүүлийн нийтлэлийн төлбөр гэж 2 удаа гадаад гүйлгээ хийсэн нь тус яамны чиг үүрэг хамааралгүй ажил гүйлгээ хийсэн байна.	1	107,695.0					1	107,695.0		
Газрын доройтлыг бууруулах, цөлжилтөөс сэргийлэх хөтөлбөрөөс ОББҮХ-ны томилолтын зардал гаргасан байна.	1	19,404.5					1	19,404.5		
Тайлант онд Гадаад томилолтын зардлыг илүү тооцож олгосон.	1	8,889.5	1	8,889.5						
Төсвөөс “Хөшгийн хөндийн нисэх онгоцны буудал”-ын вип үйлчилгээний төлбөр 7,500.0 мянган төгрөг,	1	29,500.0	1	29,500.0						

Үндэсний Их Баяр наадмын билетийн үнэ 22,000.0 мянган төгрөг нийт 29,500.0 мянган төгрөгийг төлж, төсвийг зориулалт бус үрэлгэн зарцуулсан байна.										
Бусад хангамжийн материал дансанд аялал жуулчлалын хөтөлбөрөөс Баянхонгор, Булган, Хөвсгөл, Хэнтий, Төв аймаг гэх мэт 13 газарт нийт 1,246.4 сая төгрөгийн отоглох цэгийн тохижилт, хөрөнгө оруулалтын ажлыг хийсэн боловч гүйцэтгэлийн акт үйлдэн холбогдох газарт нь тушаал шийдвэр гарган хүлээлгэж өгөөгүй, Куба улсад нүүдлийн соёлыг танилцуулах зорилгоор 47.5 сая төгрөгийн сийлбэртэй иж бүрэн тавилгатай 5 ханатай гэр захиалгаар хийлгээд гүйцэтгэгчээс хүлээн аваагүй байхад бүртгэлд тусгасан.	1	1,293,850.0			1	1,293,850.0				
Тайлант хугацаанд нэр бүхий ААН-ээс нийт 16.7 сая төгрөгийн компьютер, тоног төхөөрөмж, 2 ААН-ээс нийт 16.0 сая төгрөгийн ширээ,сандал, архивын шкафыг цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийгээгүй, шууд худалдан авсан байна.	1	32,747.8			1	32,747.8				
Тайлант онд аялал жуулчлалын хөтөлбөр арга хэмжээнд 5,877.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдаж, 3,882.5 сая төгрөгийн хөтөлбөрийг харьяа байгууллагуудад эрх шилжүүлэн, төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр яамны хүлээх хариуцлага, хяналт суларч, ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн хэрэгжилт, төсөл арга хэмжээний үр дүн хангалтгүй, бүрэн хэрэгжүүлээгүй, биелэлтийг гаргаж тайлагнадаггүй нийтлэг зөрчил байна. Мөн байгууллагын дотоод хяналт сул, төсвийн хөрөнгийг үрэлгэн, үр ашиггүй зарцуулж, төсвийн зарчмыг баримталж ажиллахгүй байна. Тус яамны санхүү бүртгэлийн хэлтсийн дарга, нягтлан бодогч олон удаа солигдсоноос төсөв, санхүүгийн бүртгэл, хөрөнгөд тавих хяналт хангалтгүй байна.	1	-					1	-		
Дүн	**18**	**4,769,281.6**	**4**	**63,753.3**	**9**	**4,578,428.8**	**3**	**127,099.5**		

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитаар 1 албан шаардлага хүргүүлсэн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 27,190.4 сая төгрөгийн 79 гүйлгээг, зарлагын 3,829.1 сая төгрөгийн 68 мэдээллийг байршуулаагүй байна.	1	-			1	-		
Дүн	**1**	**-**			**1**	**-**		